

Львівська
Педагогічна
Спільнота

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ
ВИХОВАННЯ ТА ОСВІТИ
В УКРАЇНІ**

21–22 квітня 2017 р.

Львів

**Громадська організація
«Львівська педагогічна спільнота»**

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

**УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«Актуальні проблеми
реформування системи виховання
та освіти в Україні»**

21–22 квітня 2017 р.

**Львів
2017**

- А 43 **Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 21–22 квітня 2017 року).** – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2017. – 152 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ББК 37.01(477)(063)
УДК 74.0(4Укр)я43

© Автори статей, 2017
© Львівська педагогічна спільнота, 2017

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Ткаченко Н. В., Дудко А. О. СПЕЦИФІКА ЗВ'ЯЗКУ ПОЧУТТЯ ПРОВИНИ ТА АГРЕСИВНІСТЮ У ЗАСУДЖЕНИХ ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМИ.....	8
Качан Ж. В. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ У СПІЛКУВАННІ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ	11
Качан Ж. В. ПРОБЛЕМАТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖЖІ	14
Кононенко К. А. ВЛИЯНИЕ ЭКЗИСТЕНЦИАЛЬНОЙ ИСПОЛНЕННОСТИ НА ПРИНЯТИЕ РЕШЕНИЙ.....	17
Сінчук Я. А. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СМИСЛОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ ІЗ МОТИВАЦІЙНОЮ ГОТОВНІСТЮ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....	19
Таточенко С. А. ТЕОРЕТИЧНИЙ ОГЛЯД СИСТЕМИ ІМПЛІЦИТНИХ ТЕОРІЙ.....	22
Цибуркова В. Ю. ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: СПРИЙНЯТТЯ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ ОСОБИСТІСТЮ	24
Шеремета С. Р. ПРОБЛЕМА МОТИВАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В СПОРТІ	27

НАПРЯМ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ В ОСВІТІ

Борисенко В. М. ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ СОЦІОНОМІЧНОГО НАПРЯМУ	30
Гурова О. М. ФОРМУВАННЯ ФАСИЛІТУЮЧОЇ ПОЗИЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	32
Калашникова Л. В. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	35

...ДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ: ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ.....	106
--	-----

Шейн М. О. ЗДОРОВ'ЯБЕРЕЖУВАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	108
--	-----

Yashyn N. Yu., Sevruk H. K. THE ROLE OF GEODESY EDUCATION IN THE MODERN WORLD	112
---	-----

**НАПРЯМ 6. ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.
СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ**

Воровка М. И. ЦЕННОСТІ ПАТРИАРХАТНОЇ КУЛЬТУРИ В НАСЛЕДІИ ПЕДАГОГОВ МОДЕРНИТИ	115
---	-----

Кутаєв О. М. ТЕХНОЛОГІЇ ВИХОВАННЯ ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	118
--	-----

Середа І. В. ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	121
--	-----

**НАПРЯМ 7. СУЧАСНІ ПСИХОЛОГІЧНІ
ТА ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ**

Kyselova I. I. INDIVIDUAL WORK AND THE DEVELOPMENT OF COGNITIVE INDEPENDENCE OF STUDENTS OF NON-LINGUISTIC SPECIALTIES IN THE PROCESS OF LEARNING OF FOREIGN LANGUAGES.....	124
---	-----

Костіна В. В. ВИКОРИСТАННЯ ЕТНОПЕДАГОГІЧНИХ ЗАСОБІВ У ПРОФІЛАКТИЦІ ДЕЗАДАПТАЦІЇ УЧНІВ	127
--	-----

Проценко А. А. ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧИТЕЛЯ	130
---	-----

**НАПРЯМ 8. ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ,
МІЖГРУПОВИХ ВІДНОСИН, МЕДІА-ПСИХОЛОГІЯ**

Ганчо А. В. ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВ'ЯЗАННЯ СІМЕЙНИХ КОНФЛІКТІВ	133
--	-----

Мисяк В. В., Середа І. В. КОМУНІКАЦІЯ ЯК КОМПОНЕНТ МІЖГРУПОВИХ ВІДНОСИН	136
---	-----

Шашурова О. В.
ПРОБЛЕМЫ ЭФФЕКТИВНОГО ДЕЛОВОГО ОБЩЕНИЯ
В КОНТЕКСТЕ РАЗЛИЧНЫХ НАЦИОНАЛЬНЫХ КУЛЬТУР 139

**НАПРЯМ 9. ПЕРЕХІД ДО БАГАТОРІВНЕВОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ**

Жагіра В. І.
ПРОФЕСІЙНА РЕФЛЕКСІЯ ТА ЇЇ РОЛЬ
У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ..... 141

**НАПРЯМ 10. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ. СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ**

Бонрова Д. І.
МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ,
ФОРМ, МЕТОДІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗГІДНО
ІЗ СУЧАСНОЮ СОЦІАЛЬНОЮ ФУНКЦІЄЮ ОСВІТИ..... 145

НАПРЯМ 7. СУЧАСНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ

Kyselova I. I.
Senior Lecturer of the English Department
Borys Grinchenko Kyiv University
Kyiv, Ukraine

INDIVIDUAL WORK AND THE DEVELOPMENT OF COGNITIVE INDEPENDENCE OF STUDENTS OF NON-LINGUISTIC SPECIALTIES IN THE PROCESS OF LEARNING OF FOREIGN LANGUAGES

Individual work in a foreign language is a learning activity in which students individually do various tasks under the guidance of teacher demonstrating self-control skills. The processes of globalization, integration and informatization in modern world call for the necessity of person's adaptation to modern conditions, ability and willingness to perceive changes, to refer positively to the changes and be ready to improve their abilities. In such circumstances, the teacher should help students to promote their successful professional individual development, updating the content, forms and methods of teaching.

Students' individual work is necessary not only for mastery of professional foreign language, but also for the formation of skills of individual work in academic, scientific and professional activities. It is required not only in a higher educational establishment but also for the formation of ability to take responsibility for the possession of educational material and to solve the problem of improving the level of a foreign language in general.

Scientists proved that high teacher's activity at the lesson and desire to give students a large amount of information can retard their perception. The lack of skills of individual work negatively affects the learning of foreign languages. In credit-modal system the individual work is an integral part of the educational process and its aim is to prepare students for further self-education as a means of search and getting of social experience by means of which future specialists will be able to continue their professional training. The concept of individual students' work in conditions of the credit-modal system is focused on the development of future specialist's personality, who will be able not only get knowledge himself but to implement knowledge in practice [5, p. 1].

Active individual work helps to develop the personality because it creates the conditions for self-expression and self-development of students, creates necessary environment for the formation of their personal activity. The successful process of organization of this work depends on how effectively the work on the formation of person's cognitive independence will be taken place. Therefore, in this context, we can formulate the most important task for the teacher: that is to develop students' skills of individual work, to contribute to the development of their cognitive independence in the process of learning a foreign language and to form and develop the research competence of future specialists, efficient organization of individual work of the learning subjects, drawing on personal internal reserves, their self-development, self-learning and self-education.

One of the main problems of the pedagogical process is to form a personality who can work independently and creatively. To solve this problem is necessary to organize effectively the process of individual work with obligatory activation of cognitive independence of the individual [3, c. 7]. The personal-oriented approach to learning encourages the development of student's personality, provides the opportunity to realize student's learning activity based on his abilities, aptitudes, interests, value orientations and subjective experience, provides the opportunity to realize in learning activities. To develop the students' ability to carry out individually their educational activity on mastering of a foreign language is also very important.

Communicative-oriented teaching involves the formation of students' communicative competence, which is considered to be formed if a future specialist uses a foreign language individually to get and enhance knowledge and experience. According to the General theory of problems the process of learning foreign languages must be constructed in such a way that students don't receive knowledge in prepared form but as a result of their own mental efforts, the mobilization of previously acquired knowledge and in the process of solving of problem tasks. One of the rules of creation the problem situations at the lesson of a foreign language is the criterion that the level of complexity of a proposed task should match the students' level of knowledge and intellectual capabilities. Students' personal activity to learn is formed in the process of cognitive activity and characterized by a desire for knowledge, mental efforts, and morally-strong-willed qualities. Speaking about students' individual work it is necessary to take into consideration their professional training because the ability to work individually on the language is one of the most important ways of forming the future specialist. The essential quality of a future specialist is cognitive independence, which is manifested in the willingness and ability to carry out cognitive activities. To achieve this quality it is necessary to carry out constantly in teaching process such forms of control of individual work as:

1. To give tasks requiring generalizations, comparisons, conclusions, and structural analysis of the phenomena, clarification of structural-systemic unity and connection of the facts; in this case, it's very important to give creative exercises where students can trace their work, to assess it from the point of view of the goal.
2. To do exercises which involve changing the situation, finding regularities of a number of phenomena.

At the lessons of a foreign language a teacher should allocate time to develop students' skills of individual work showing on the concrete material how they must work. Student's individual activity will be as successful as the process of its organization will be optimal and feasible and as well as it will be planned. Thus we can say that teachers need to create a model of individual work in which the purpose of the organization of motivated, active and cognitive students' individual work would be required. In fact, when individual work is cognitive students will be interested in it.

Nowadays the role of individual work in the process of teaching of foreign languages has been increasing, its effectiveness increases when we use the differentiated and individual approach because it is the only means of actualizing the potential of each student [6, p. 151]. During the realization of the individual work students' potential abilities and their prospects of development are diagnosed. Differentiation in University education as a way of individualization of educational-cognitive activity involves:

1. Differentiation of the teaching content;
2. Differentiation of the process of students' educational-cognitive activity.

The peculiarity of students who learn professional foreign languages is the different level of knowledge a foreign language at the early stages of learning. Therefore, the teacher's task is

1) to pick up different kinds of situational exercises to help all students to present their knowledge as well as possible

2) to create conditions for the participation of all students in educational process 3) to promote improving students' level of knowledge

The teacher's role in the implementation of individual work is to monitor the students' sequence of actions and the progress of this work, to consult individually every student. If students make mistakes the teacher must explain the material again and give similar exercises on mastering this aspect of language.

References:

1. Бородіна Г.І. Комунікативно-орієнтовне навчання іноземної мови у немовному вузі. //Навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Іноземні мови 2005. – № 2 – С. 28-30.
2. Володько В. М., Дмитрик І. С., Іванова В. Самостійна пізнавальна діяльність студентів: Методичні рекомендації. – К.: ІСДО, 1993. – 52 с.
3. Заскалета С.Г. Організація самостійної пізнавальної діяльності студентів сільськогосподарського інституту (на матеріалі вивчення іноземних мов): Автореф. дис. ...канд.пед.наук: 13.00.04 / Інститут пед. АПН України. – К., 2000. – 20 с.
4. Колкер Я. М., Устинова Е. С., Еналиева Т. М. Практическая методика обучения иностранному языку. – М.: Академия, 2000. – С. 11.
5. Національна Доктрина розвитку освіти України в ХХІ ст. //Освіта України. – 2002. – № 33. – С. 4-6.
6. Педагогічна Майстерність: Підручник /І.А. Зязюна, Л.В.Крамушенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – Вища шк., 1997. – 349 с.:іл.
7. Giles E. Multiple intelligences and learning styles / E. Giles, S. Pitre, S. Womack // Association for Educational Communications and Technology http://epltt.coe.uga.edu/index.php?title=Multiple_Intelligences_and_Learning_Styles.

Костіна В. В.
кандидат педагогічних наук, доцент,
докторант кафедри початкової, дошкільної та професійної освіти
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ЕТНОПЕДАГОГІЧНИХ ЗАСОБІВ У ПРОФІЛАКТИЦІ ДЕЗАДАПТАЦІЇ УЧНІВ

Чисельні реформи суспільного розвитку призвели до поширення різноманітних кризових явищ, що зумовили появу великої кількості осіб, які виявилися дезадаптованими у сучасних реаліях життя. Особливої уваги потребують діти, які за ознаками власної поведінки та особливостями соціалізації не можуть самостійно пристосуватися до нових умов життєдіяльності, відчувати себе повноправними суб'єктами суспільного життя, зокрема у закладах системи освіти та інших соціальних інституціях суспільства. Така категорія дітей потребує кваліфікованої допомоги з боку фахівців соціальної сфери, покликаних забезпечувати підтримку і супровід соціалізації дезадаптованих особистостей, проте, важливим для суспільства є виконання фахівцями функції профілактики дезадаптації учнів, що дозволяє істотно зменшити їхню кількість. Тому одним із важливих напрямів професійної підготовки визнано підготовку майбутніх фахівців соціальної сфери (соціальних педагогів, соціальних працівників), які зможуть надавати кваліфіковану допомогу у профілактиці дезадаптації учнів, забезпечуючи запобігання появи різноманітних відхилень у поведінці учнів шляхом створення виховуючого середовища для їхньої успішної соціалізації.

Аналіз науково-педагогічної літератури (В. Ликов, В. Мосіяшенко, А. Кузьменський, В. Омел'яненко, С. Стефанюк та ін.) показав, що українська етнопедагогіка має потужний потенціал формування у молоді національного світогляду з поглядами українця на світ, переконаннями, менталітетом, самоповагою та самопізнанням, усвідомленням ролі рідної мови та народної мудрості, реалізації аксіологічного аспекту, виховання засобами фамілістики, що забезпечує неперервність спадковості між поколіннями, підготовки нової генерації вихователів.

З метою створення захисного поля ля себе та близьких люди ще з давніх-давен використовували різні речі (амулет, талісмани, апотропеї тощо) та ритуали (очищення вогнем, водою та ін.). Амулет (від латинського *amuletum* – «що дає силу») – предмет, якому приписують магичні сили, який має принести щастя (енергетична, тайна дія) а також зберегти від втрат (захисна дія). Талісман (від пізнягрецької *telesma* – посвята, чари) – предмет, який приносить щастя та вдачу, слугує також оберегом. Апотропей (від стародавньогрецької, що відвертає біду) – магичний предмет, якому у давнину надавали властивостей оберігати людей, тварин, житло від злих сил, наприклад, як амулети так і архітектурні рельєфи у вигляді звірячих морд. Отже, оберіг – найдревніший амулет щастя і гаразду, що є чарівним предметом, який призначений захищати свого власника, приносити вдачу, попереджувати про небезпеку, поліпшувати стан здоров'я. Оберіг призначений для того, щоб створити захисне поле між своїм власником і небезпекою, магично